

Natura 2000

Συνεργασία για την προστασία
της φύσης

έκδοση 2009

Περιεχόμενα

Natura 2000 – μέρος ενός ζωντανού τοπίου	σελίδα 3
Η διαχείριση των περιοχών Natura 2000	σελίδα 4
Γεωργία και Natura 2000	σελίδα 6
Δασική εκμετάλλευση και Natura 2000	σελίδα 8
Ψυχαγωγικές δραστηριότητες μέσα στο Natura 2000	σελίδα 10
Η αξιολόγηση καινούργιων αναπτυξιακών έργων	σελίδα 12
Natura 2000: καταρρίπτοντας τους μύθους	σελίδα 14

**Το «Europe Direct» είναι μία υπηρεσία που θα σας βοηθήσει
να βρείτε απαντήσεις στις ερωτήσεις σας σχετικά με την
Ευρωπαϊκή Ένωση
Νέος ατελής αριθμός κλήσης
00 800 6 7 8 9 10 11**

Όλες οι φωτογραφίες της παρούσας έκδοσης καλύπτονται από κατοχυρωμένα δικαιώματα αναδημοσίευσης (πνευματικής ιδιοκτησίας). Καμία δε μπορεί να χρησιμοποιηθεί χωρίς την έγγραφη άδεια των φωτογράφων

Εξώφυλλο: Christopher Achemeier; Nationalpark Hainich; Lorne Gill/SNH; Espaces Naturels de France (ENF); Kerstin Sundseth/Ecosystems LTD; Hortobagy National Park

Σελίδα 3: English Nature; Pauliina Kulmala; Kerstin Sundseth/Ecosystems LTD; Eduardo de Miguel/Fundacion Global Nature

Σελίδες 4 & 5: Kerstin Sundseth/Ecosystems LTD; Espaces Naturels de France (ENF); Catherine Keena; Hortobagy National Park; Archiv der Abteilung Umweltschutz, Amt der Tiroler Landesregierung

Σελίδες 6 & 7: Christopher Achemeier; Rüdiger Specht/Untersee life; F. Kis/WWF Hungary; E. Stegmaier – RP Freiburg; Fundacion CBD Habitat; APCOR; Voldemar Rannap; Susanne Forslund

Σελίδες 8 & 9: Nationalpark Hainich; John Houston; Buchenwaldinstitut.e.V.; Forstliche Versuchs- und Forschungsanstalt, Abt. Landespflege, Arbeitsbereich Wildökologie; Jorma Luhta; Peter Creed

Σελίδες 10 & 11: Lorne Gill/SNH; George Logan/SNH; Kerstin Sundseth/Ecosystems LTD; FACE; Micheal O'Brian; Diego L Sanchez; K Taskinen

Σελίδες 12 & 13: Lorne Gill/SNH; Rotterdam flygbild; Peter Creed;

Σελίδες 14 & 15: Wolfgang Hochhardt, NABU/Untersee LIFE project; LPN; John Houston; LIFE New Forest Partnership; Spanish Cetacean Society SEC; Jim Asher

Πολλά συμπληρωματικά στοιχεία σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση διατίθενται μέσω του διαδικτύου. Είναι προσπελάσιμα στον εξυπηρετητή Europa (<http://ec.europa.eu>).

Για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την περιβαλλοντική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορείτε να πάτε στην εξής διεύθυνση:
http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

Η βιβλιογραφική αναφορά παρατίθεται στο τέλος της παρούσας έκδοσης.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2009

ISBN 978-92-79-11544-8

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, ενημέρωση 2009

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή, εφόσον αναφέρεται η πηγή. Όλες οι φωτογραφίες της παρούσας έκδοσης καλύπτονται από κατοχυρωμένα δικαιώματα αναδημοσίευσης (πνευματικής ιδιοκτησίας) και απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν εκτός της παρούσας έκδοσης χωρίς τη ρητή άδεια των φωτογράφων.

Εκτύπωση σε ανακυκλωμένο χαρτί που έχει κερδίσει το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα για γραφικό χαρτί. http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm

Το δίκτυο Natura 2000
αναμένεται να καλύψει σχεδόν
το ένα πέμπτο της επιφάνειας
της Ε. Ε. Αυτό σημαίνει ότι
αποτελεί ένα αναπόσπαστο
μέρος του τοπίου της
ευρωπαϊκής υπαίθρου, όπου
οι άνθρωποι βρίσκονται στην
καρδιά της διαδικασίας

Natura 2000 – μέρος ενός ζώντανου τοπίου

Το δίκτυο δημιουργήθηκε το 1992 με την υιοθέτηση της Οδηγίας των Οικοτόπων (Οικολογικών Ενδιατημάτων), η οποία, μαζί με την Οδηγία για τα Πτηνά, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος.

Είναι μέρος της απάντησης της Ευρώπης στην προστασία της παγκόσμιας βιοποικιλότητας σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της, βάση της Συνθήκης για τη Βιοποικιλότητα. Είναι επίσης ένα μείζον στοιχείο για την εφαρμογή των δεσμεύσεων που ανέλαβαν οι αρχηγοί των ευρωπαϊκών κρατών το 2001 για να «σταματήσει η απώλεια της βιοποικιλότητας μέχρι το 2010.» Ο τρόπος με τον οποίο θα επιτευχθεί αυτός ο φιλόδοξος στόχος παρουσιάζεται στο Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα της Ε.Ε. του Ιουνίου 2006.

Στόχος του δικτύου Natura 2000 είναι η προστασία και διαχείριση ευάλωτων ειδών και οικοτόπων σε όλη τη φυσική τους περιοχή εξάπλωσης ανά την Ευρώπη, ασχέτως εθνικών ή πολιτικών συνόρων. Όμως, το Natura 2000 δεν είναι μόνο ένα σύστημα αυστηρά προστατευόμενων περιοχών όπου αποκλείονται συστηματικά όλες οι ανθρώπινες δραστηριότητες.

Υιοθετεί μία διαφορετική προσέγγιση – αναγνωρίζει ότι ο άνθρωπος είναι αδιάσπαστο στοιχείο της φύσης, και ότι οι δύο εργάζονται καλύτερα σε συνεργασία. Όντως, πολλές περιοχές του Natura 2000 είναι πολύτιμες ακριβώς λόγω του τρόπου με τον οποίο έχει γίνει η διαχείρισή τους μέχρι σήμερα και είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι αυτού του είδους οι δραστηριότητες (όπως η εκτατική γεωργία) μπορούν να συνεχιστούν μελλοντικά.

Μία τέτοια προσέγγιση έχει πολλά πλεονεκτήματα, τόσο για την προστασία της φύσης όσο και για τους ανθρώπους που ζουν και εργάζονται στην υπαίθρο. Με την ενεργή συνεργασία μεταξύ διαφορετικών χρηστών γης για τη διαχείριση των περιοχών Natura 2000, είναι εφικτό να εξασφαλιστεί η διατήρηση ευάλωτων ημιφυσικών οικοτόπων και ειδών που εξαρτώνται από θετική διαχείριση.

Κατ' αυτόν τον τρόπο, και μόνο το μέγεθος του Natura 2000 το καθιστά έναν ισχυρό σύμμαχο που βοηθά στο να διατηρηθεί η οικονομική βιωσιμότητα και ο κοινωνικός ιστός πολλών αγροτικών περιοχών ανά την Ευρώπη. Μπορεί να αποφέρει καινούργιες ευκαιρίες για οικονομική διαφοροποίηση και εσωτερική επένδυση.

Αυτό έχει τώρα αναγνωριστεί στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο. Η πρόσφατη μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής διαχώρισε τις επιδοτήσεις από την παραγωγή και τις αντικατέστησε με μία ενιαία ενίσχυση που βασίζεται σε καλές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες.

Επίσης, διευρύνθηκε το φάσμα των μέτρων που μπορούν να χρηματοδοτηθούν μέσω του Κανονισμού Αγροτικής Ανάπτυξης (ΚΑΑ). Ένας από τους στόχους του κανονισμού είναι να βοηθήσει την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου υποστηρίζοντας πρακτικές διαχείρισης της γης που είναι ωφέλιμες για τη βιοποικιλότητα της Ευρώπης και ειδικότερα για το δίκτυο Natura 2000.

Σε αυτήν την έκδοση, εξετάζονται οι επιπτώσεις του Natura 2000 σε διάφορους τομείς χρήσης γης και διερευνούνται οι διαθέσιμες εναλλακτικές δυνατότητες για συνεργασία με ποικίλους ενδιαφερόμενους φορείς για να προστατευτεί η πλούσια βιοποικιλότητα της Ευρώπης και συγχρόνως να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη.

Περαιτέρω πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

Το Natura 2000 υποστηρίζει την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης.

Στόχος του δεν είναι να σταματήσουν οι οικονομικές δραστηριότητες αλλά να καθοριστούν οι παράμετροι υπό τις οποίες οι εν λόγω δραστηριότητες επιτρέπεται να αναπτύσσονται ώστε να διαφυλάσσεται παράλληλα η βιοποικιλότητα στην Ευρώπη

Η διαχείριση των περιοχών Natura

Πως γίνεται η επιλογή των περιοχών;

Το δίκτυο Natura 2000 αποτελείται από Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) που έχουν χαρακτηριστεί για ένα ή παραπάνω από τους 230 απειλούμενους οικοτόπους και από τα πάνω από 1000 είδη που έχουν περιληφθεί στα παραρτήματα της Οδηγίας των Οικοτόπων.

Περιλαμβάνει επίσης Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) που έχουν χαρακτηριστεί βάση της Οδηγίας για τα Πτηνά για πάνω από 190 απειλούμενα είδη πουλιών και υγροτόπους διεθνούς σημασίας. Κάποιες πολύ σημαντικές περιοχές είναι παράλληλα ΕΖΔ και ΖΕΠ.

Περίπου 25.000 περιοχές έχουν συμπεριληφθεί στο δίκτυο Natura 2000 μέχρι τώρα. Μαζί καλύπτουν σχεδόν το ένα πέμπτο της Ευρωπαϊκής επικράτειας.

Στόχος του δικτύου είναι να επιτρέψει τη διατήρηση και, όπου είναι αναγκαίο, την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης των ευάλωτων αυτών οικοτόπων και ειδών σε όλη τη φυσική περιοχή εξάπλωσης τους στην Ευρώπη.

Οι περιοχές βάση της Οδηγίας των Οικοτόπων επιλέγονται σε τρία στάδια.

- Το **πρώτο στάδιο** περιλαμβάνει μία επιστημονική αξιολόγηση σε εθνικό επίπεδο. Κάθε κράτος μέλος προσδιορίζει βάση κοινών επιστημονικών κριτηρίων τις σημαντικές περιοχές για τα είδη και τους οικοτόπους που απαντώνται στην επικράτειά του. Αυτοί οι εθνικοί κατάλογοι αποστέλλονται ύστερα επισήμως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Το **δεύτερο στάδιο** αφορά την επιλογή των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας από τους εθνικούς καταλόγους βάση των εννέα βιογεωγραφικών περιοχών στην Ευρώπη. Αυτό εκτελείται από την Ευρωπαϊκή

Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και ειδικούς επιστήμονες.

Επειδή κάθε βιογεωγραφική ζώνη καλύπτει διάφορες χώρες ή μέρη χωρών με όμοιες φυσικές συνθήκες, οι περιοχές μπορεί να επιλεγθούν βάση της φυσικής περιοχής εξάπλωσης κάθε είδους ή οικοτόπου, ασχέτως πολιτικών ή διοικητικών συνόρων.

- **Τρίτο στάδιο:** Εφόσον έχουν επιλεγθεί οι Τόποι Κοινοτικής Σημασίας, γίνονται μέρος του δικτύου Natura 2000. Τα κράτη μέλη έχουν μέχρι έξι έτη προθεσμία για να τους χαρακτηρίσουν ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) και, εφόσον είναι απαραίτητο, να αναλάβουν θετικά μέτρα διαχείρισης για να διατηρήσουν ή να αποκαταστήσουν τα είδη και τους οικοτόπους σε μία ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης.

Οι περιοχές βάση της Οδηγίας των Πτηνών ακολουθούν μία διαφορετική διαδικασία: χαρακτηρίζονται από τα κράτη μέλη και, μετά από αξιολόγηση, περιλαμβάνονται άμεσα στον δίκτυο Natura 2000.

Ποιες είναι οι υποχρεώσεις των περιοχών Natura 2000;

Η Οδηγία απαιτεί ότι μέσα σε περιοχές Natura 2000:

- Οι καταστροφικές δραστηριότητες που μπορεί να δημιουργήσουν σημαντική όχληση στα είδη ή να επιδεινώσουν την κατάσταση των οικοτόπων για τους οποίους έχει χαρακτηριστεί η περιοχή αποφεύγονται.
- Λαμβάνονται θετικά μέτρα, όπου αυτό είναι αναγκαίο, για την προστασία και αποκατάσταση τον εν λόγω ειδών και οικοτόπων σε «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» στη φυσική περιοχή εξάπλωσης τους.

Το πως επιτυγχάνεται αυτό αποφασίζεται από το κάθε κράτος μέλος, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η νομική προστασία των περιοχών. Οι διατάξεις που χρησιμοποιούνται μπορεί να είναι:

- νομικές (π.χ., δημιουργία μιας οικολογικά προστατευόμενης περιοχής),

¹ Το δίκτυο Natura 2000 θεσμοθετείται μέσω της Οδηγίας του Συμβουλίου 92/43/ΕΕC της 21ης Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, και της Οδηγίας του Συμβουλίου 79/409/ΕΕC της 2ας Απριλίου 1979 για την προστασία των άγριων πτηνών

2000

- συμβατικές (π.χ., υπογραφή συμφωνιών διαχείρισης με τους γαιοκτήμονες), ή
- διοικητικές (παροχή των απαραίτητων οικονομικών πόρων για τη διαχείριση της περιοχής).

Όποια μέθοδος και να χρησιμοποιείται, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις καθώς και τα περιφερειακά και τοπικά χαρακτηριστικά της περιοχής που αποτελεί στόχο των μέτρων. Αυτή η αρχή περιλαμβάνεται στην Οδηγία των Οικοτόπων.

Η εμπλοκή των ενδιαφερόμενων φορέων και ομάδων

Στην πράξη, αυτό σημαίνει στενή συνεργασία με τους γαιοκτήμονες και άλλες ενδιαφερόμενες ομάδες μέσα ή στα περίξ κάθε περιοχής Natura 2000 έτσι ώστε να συμφωνηθούν οι καταλληλότεροι τρόποι για την προστασία των ειδών και των οικοτόπων που απαντώνται στην εν λόγω περιοχή, σεβόμενοι παράλληλα το τοπικό κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο.

Η Οδηγία των Οικοτόπων συστήνει τη χρήση διαχειριστικών σχεδίων για να μπορέσει να εδραιωθεί ένας διάλογος μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων φορέων και να συμφωνηθούν ρεαλιστικές διαχειριστικές λύσεις για την εν λόγω περιοχή.

Αν και μη υποχρεωτικά, τα διαχειριστικά σχέδια είναι χρήσιμα εργαλεία:

- καταγράφουν τις ανάγκες προστασίας των οικοτόπων και ειδών που απαντώνται έτσι ώστε να είναι ξεκάθαρο τι προστατεύεται και γιατί.
- αναλύουν το κοινωνικο-οικονομικό και πολιτιστικό πλαίσιο της περιοχής και των αλληλεπιδράσεων μεταξύ διαφόρων χρήσεων γης και των ειδών και των οικοτόπων που απαντώνται.
- παρέχουν έναν ανοιχτό διάλογο μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων ομάδων και βοηθούν να χτιστεί μία συναινετική άποψη για τη μακροπρόθεσμη διαχείριση της περιοχής.
- δημιουργούν μία αίσθηση κοινής ιδιοκτησίας για το τελικό αποτέλεσμα.
- βοηθούν στο να βρεθούν πρακτικές διαχειριστικές λύσεις οι οποίες είναι

αισιφóρες και απόλυτα εναρμονισμένες με άλλες πρακτικές χρήσης της γης.

Καθοδήγηση της Επιτροπής

Για να διευκολύνει την κατανόηση των διατάξεων των Οδηγιών για τη φύση όσον αφορά τη διαχείριση των περιοχών, η Επιτροπή έχει εκδώσει ένα ερμηνευτικό εγχειρίδιο το οποίο προσφέρει λεπτομερείς οδηγίες για το θέμα.

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

Βιογεωγραφικές περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Αλπική
- Ατλαντική
- Μαύρη Θάλασσα
- Βόρεια
- Ηπειρωτική
- Μακαρονήσια
- Μεσογειακή
- Παννονική
- Στεπική

Τι είναι αληθές...

- Πολλές υπάρχουσες χρήσεις της γης θα συνεχίσουν όπως και πριν επειδή είναι συμβατές με την προστασία των οικοτόπων και των ειδών που απαντώνται.
- Στις περιπτώσεις όπου οι δραστηριότητες έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα είδη και στους οικοτόπους που απαντώνται, μπορεί συχνά να γίνουν τροποποιήσεις χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο την παραγωγικότητα.
- Οι διαχειριστικές δράσεις υπέρ της διατήρησης της φύσης μπορούν να λάβουν συμπληρωματική οικονομική υποστήριξη μέσω του Κανονισμού Αγροτικής Ανάπτυξης.
- Το κυνήγι, το ψάρεμα, ο τουρισμός και άλλες δραστηριότητες αναψυχής θα συνεχίσουν, με την προϋπόθεση ότι η διαχείρισή τους γίνεται με αειφόρο τρόπο και ότι δεν έχουν αρνητικό αντίκτυπο σε σπάνια είδη και οικοτόπους που απαντώνται, ή δεν εμποδίζουν την ανάκτησή τους.

Τι είναι αναληθές...

- Οι περιουσίες χάνουν αυτόματα αξία, ως αποτέλεσμα του χαρακτηρισμού μίας περιοχής στο Natura 2000.
- Όλες οι οικονομικές δραστηριότητες θα περιορισθούν.
- Οι κυνηγετικές δραστηριότητες απαγορεύονται.
- Κάθε νέα υποδομή απαγορεύεται.
- Οι καθημερινές δραστηριότητες πρέπει να περάσουν από μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Πολλές περιοχές
Natura 2000 είναι σήμερα
αξιόλογες ακριβώς λόγω του
τρόπου με τον οποίο έχουν
καλλιεργηθεί μέχρι τώρα

Γεωργία και Natura 2000

Αλλάζοντας τις τάσεις στη γεωργία

Η Ευρώπη έχει ένα από τα πιο ποικίλα αγροτικά τοπία στον κόσμο. Η ποικιλομορφία αυτή προέκυψε χάρη στους αιώνες διαφορετικών γεωργικών πρακτικών οι οποίες δημιούργησαν πολλά ημιφυσικά οικολογικά ενδιαφέροντα τα οποία είναι ιδιαίτερα πλούσια σε άγρια ζωή – όπως τα αχυρολιβάδα, οι υγροί λειμώνες, τα δασωμένα χορτολιβάδα και οι ανοικτοί χερσότοποι.

Αυτοί οι ημιφυσικοί οικότοποι είναι μέρος του ιδιαίτερου Ευρωπαϊκού χαρακτήρα, τόσο από πολιτιστική άποψη όσο και από την άποψη της βιοποικιλότητας.

Αυτός ο πολύτιμος πόρος όμως εξαφανίζεται ραγδαία. Η γεωργία στην Ευρώπη έχει υποστεί κάποιες μεγάλες αλλαγές τα τελευταία 50 χρόνια. Μετά τον πόλεμο, οι αγρότες ενθαρρύνονταν να εντατικοποιήσουν και να εκσυγχρονίσουν τις πρακτικές τους, όπου αυτό ήταν δυνατόν, ώστε να αυξήσουν τις αποδόσεις τους και να βελτιώσουν την αποδοτικότητά τους. Εισήχθησαν οι μονοκαλλιέργειες, έγινε επέκταση των χωραφιών και των μονάδων εκτρεφόμενων ζώων, και εισήχθησαν τα ζιζανιοκτόνα και τα λιπάσματα.

Όμως, δεν μπόρεσαν όλα τα αγροκτήματα να ακολουθήσουν αυτήν την τάση. Κάποια μειονεκτούσαν λόγω των τοπικών συνθηκών: τα χωράφια ήταν απότομα, το έδαφος φτωχό, η περιοχή απομονωμένη, η δουλειά πολύ εντατική, κλπ. Σαν αποτέλεσμα, πολλοί αγρότες στις πιο περιθωριακές περιοχές της Ευρώπης αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη γη τους και να ψάξουν για δουλειά αλλού.

Το αποτέλεσμα ήταν ότι μεγάλες εκτάσεις αγροτικής γης ανά την Ευρώπη μεταμορφώθηκαν ριζικά ή απλώς εγκαταλείφθηκαν. Το συνδυαστικό αποτέλεσμα αυτών των αντίθετων τάσεων πάνω στη βιοποικιλότητα της Ευρώπης είναι σημαντικό και πολλές από τις αγροτικές γαίες υψηλής οικολογικής αξίας εξαφανίζονται τώρα ραγδαία.

Αγροτικές εκτάσεις στο Natura 2000

Επειδή η υψηλή βιοποικιλότητα συνήθως συμπίπτει με χαμηλές αγροτικές αποδόσεις, οι περισσότερες αγροτικές εκτάσεις στο Natura 2000 βρίσκονται σε περιθωριακές αγροτικές περιοχές. Τυπικά παραδείγματα είναι τα αλπικά λιβάδια, οι στεππικές πεδιάδες, οι dehesas και τα montados, οι ανοικτές εκτάσεις τυρφώνων ή οι υγροί λειμώνες.

Σε αυτές τις περιοχές, οι υπάρχουσες αγροτικές δραστηριότητες είναι πιθανόν να είναι ήδη συμβατές και έτσι να μπορούν να συνεχίσουν όπως και πριν. Όντως, ο χαρακτηρισμός στο Natura 2000 μπορεί να ενδυναμώσει περαιτέρω αυτές τις δραστηριότητες τραβώντας την προσοχή στην κοινωνική τους αξία και εστιάζοντας πόρους της Ε. Ε. στη διατήρησή τους, και, όπου αυτό είναι δυνατό, στην επανεισαγωγή τους.

Ο Κανονισμός Αγροτικής Ανάπτυξης της Ε. Ε.

Η σημασία της γεωργίας για τη διατήρηση του φυσικού μας περιβάλλοντος αναγνωρίζεται σήμερα στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο. Οι πρόσφατες αλλαγές στην Κοινή Αγροτική Πολιτική έχουν, παραδείγματος χάρι, διαχωρίσει τις επιδοτήσεις από την παραγωγή και αντ'αυτού τις έχουν συσχετίσει με τη διατήρηση των αγροκτημάτων σε καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση.

Ο τελευταίος Κανονισμός Αγροτικής Ανάπτυξης (2007-2013) έχει τώρα σαν έναν από τους στόχους του τη βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου. Υποστηρίζει έναν αριθμό διαχειριστικών πρακτικών για τη γη οι οποίες είναι ωφέλιμες για το περιβάλλον, όπως τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα. Αυτό έχει εκτενείς συνέπειες για τη βιοποικιλότητα της Ευρώπης και για το δίκτυο Natura 2000 συγκεκριμένα, καθώς οι αγρότες δικαιούνται τώρα περαιτέρω οικονομική υποστήριξη για την εξάσκηση γεωργικών δραστηριοτήτων που είναι φιλικές προς το περιβάλλον.

Επιλογές για Natura 2000 βάση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης

- Η ενιαία ενίσχυση δε συνδέεται πλέον με την παραγωγή. Αντ' αυτού εξαρτάται από τη διατήρηση των γεωργικών γαιών σε «καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση». Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι τηρούνται οι διατάξεις των Οδηγιών των Οικοτόπων και των Πτηνών.
- Προσωρινή και φθίνουσα στήριξη είναι διαθέσιμη για να μετριάσει τις επιπτώσεις που μπορεί να προέλθουν από τη συμμόρφωση με ιδιαιτέρως απαιτητικά περιβαλλοντικά και υγειονομικά πρότυπα καθώς και πρότυπα για τη μέριμνα των ζώων που επιβάλλονται από τη νομοθεσία της Ε. Ε.
- Ο καθορισμός Περιοχών με Περιβαλλοντικούς Περιορισμούς περιορίζεται τώρα αποκλειστικά σε περιοχές Natura 2000. Αυτό βοηθάει τους αγρότες να τηρήσουν τις διατάξεις των Οδηγιών για τους Οικότοπους και

των Πτηνών και τους αποζημιώνει για οποιαδήποτε ειδική διαχείριση πρέπει να αναλάβουν πέρα από τις κανονικές υποχρεώσεις για καλές γεωργικές πρακτικές.

- Αυτό μπορεί να συμπληρωθεί περαιτέρω με εθελοντικά γεωργοπεριβαλλοντικά προγράμματα σχεδιασμένα για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Τα εν λόγω προγράμματα μπορεί να έχουν ως στόχο συγκεκριμένες φυσικές περιοχές ή άγρια είδη. Εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να σχεδιάσει τα δικά του γεωργοπεριβαλλοντικά προγράμματα έτσι ώστε να αντανακλούν τις περιφερειακές ή εθνικές προτεραιότητες.
- Υποστήριξη μπορεί επίσης να δοθεί για το σχεδιασμό διαχειριστικών σχεδίων σχετικά με περιοχές Natura 2000 καθώς και για την ενίσχυση, σε γεωργική γη, της αξίας υποδοχής του κοινού σε περιοχές Natura 2000 και σε άλλες περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας.

Γεωργικά μέτρα που είναι ωφέλιμα για την άγρια πανίδα

1. Αφαιρέσει μία λωρίδα αθέριστης γης χωρίς λίπασμα στην άκρη του χωραφιού ή κατά μήκος των ρυακιών.
2. Θέρισε πιο αργά έτσι ώστε να ενισχυθούν τα σπάνια αγριολούλουδα και τα φωλεάζοντα ζώα.
3. Μείωσε τις ποσότητες ζιζανιοκτόνων και λιπασμάτων.
4. Απέφυγε να οργώνεις ή να θερίζεις σε περιόδους του έτους όταν τα ζωικά είδη μεγαλώνουν τα μικρά τους.
5. Ρύθμισε τη βοσκή έτσι ώστε να ενισχύσεις μία δομή οικοτόπου σε μωσαϊκό και να αποτρέψεις τις επιπτώσεις της υπερ- ή υπο-βόσκησης.
6. Δημιούργησε μικρές λιμνούλες.
7. Χρησιμοποίησε ανοιξιάνικα σπαρτά, όπως η αγριοκράμβη, το τριφύλλι, η σουλοκράμβη, κλπ.
8. Υιοθέτησε εναλλασσόμενες καλλιέργειες με μείγματα σπαρτών, βοσκοτόπων, και κομματιών σε αγρανάπαυση.
9. Διατήρησε στοιχεία του τοπίου που είναι σημαντικά για την άγρια φύση, όπως φυτοφράκτες, θύλακες με δασότοπους, παντάκια, περιθώρια στο χωράφι, πέτρινους τοίχους, κλπ.
10. Αφαιρέσει στο έδαφος χειμερινά αποθερίδια που δεν έχουν χημικά προϊόντα.

Δουλεύοντας με τους αγρότες για την αποκατάσταση της βοσκής στο νησί του Öland, Σουηδία

Για αιώνες, στο νησί του Öland στη νότια Σουηδία υπήρχε εκτενής μεικτή βόσκησις από πρόβατα, αγελάδες και αλόγα, γεγονός το οποίο οδήγησε σε ένα πολύπλοκο μωσαϊκό οικοτόπων «alvar» με αξιοσημείωτη βοτανική ποικιλότητα. Αυτή ήταν επίσης η κύρια οικονομική δραστηριότητα για χιλιάδες κατοίκους στο νησί. Όμως, τα τελευταία 30-40 χρόνια, πολλοί από τους μικρούς αγρότες του Öland αναγκάστηκαν να σταματήσουν τη δραστηριότητα αυτή εξαιτίας των χαμηλών οικονομικών αποδόσεων τις εκτατικής ζωοτροφίας. Καθώς η βόσκησις κάλυπτε λιγότερες περιοχές, τα «alvar» άρχισαν να εξαφανίζονται, εξαιτίας της ασφυξίας που προκλήθηκε από τους χωροκατακτητικούς θαμνώνες οι οποίοι είχαν σημαντικά χαμηλότερη οικολογική αξία.

Μετά από την συμπερίληψη 26.000 εκταρίων οικοτόπου «alvar» στο δίκτυο Natura 2000, η περιφερειακή αρχή για την προστασία της φύσης συνεργάστηκε στενά με την τοπική αγροτική κοινότητα για να αναπτύξει ένα γεωργοπεριβαλλοντικό πρόγραμμα σχεδιασμένο ειδικά για το «alvar». Ως εκ τούτου, η βόσκησις καλύπτει πλέον το 85% της περιοχής Stora Alvar et και οι αγρότες λαμβάνουν πάνω από €2 εκατομμύρια ανά έτος σε πληρωμές. Καινούργιες ευκαιρίες μάρκετινγκ έχουν επίσης δημιουργηθεί για τα προϊόντα τους, χάρη και στη μεγαλύτερη συρροή επισκεπτών οι οποίοι προσελκύονται από τη μοναδική φυσική και πολιτιστική κληρονομιά του νησιού.

Ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής στο δίκτυο Natura 2000 δε συνεπάγεται ότι όλα τα δάση πρέπει να αποκλειστούν από τις παραγωγικές δραστηριότητες – όμως οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να χρειαστεί να προσαρμοστούν για να εξασφαλίσουν ότι δεν απειλούν τα σπάνια είδη και τους οικοτόπους που απαντώνται

Δασική εκμετάλλευση και Natura

Οι δασικοί πόροι της Ευρώπης

Σήμερα, περίπου το ένα τρίτο της Ευρωπαϊκής επικράτειας καλύπτεται από δάση, αν και το ποσοστό αυτό ποικίλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών (μέχρι 72% στη Φινλανδία και μόνο 8% στην Ιρλανδία).

Η πλειοψηφία των δασών χαρακτηρίζεται ως «διαθέσιμη για παροχή ξυλείας» και υποβάλλεται σε διαφορετικούς βαθμούς έντασης ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Όπως και στην περίπτωση της γεωργίας, η τάση κατά τα τελευταία πενήντα χρόνια τείνει προς την εντατικοποίηση και προς τη χρήση εξωτικών ειδών. Η Ε. Ε. είναι τώρα πια ο δεύτερος μεγαλύτερος παραγωγός χαρτιού και πριονισμένης ξυλείας στον κόσμο.

Όμως τα δάση της Ευρώπης είναι επίσης σημαντικά για πολλούς άλλους λόγους: προλαμβάνουν τη διάβρωση, αποθηκεύουν νερό και άνθρακα, και έχουν μία πολύ υψηλή ψυχαγωγική και αισθητική αξία.

Επίσης έχουν μία ιδιαιτέρως υψηλή βιοποικιλότητα. Χάρη στη δομική τους πολυπλοκότητα και ποικιλότητα, αποτελούν ιδανικό ενδιαίτημα για ένα μεγάλο σύνολο φυτών και ζώων, καθώς και ένα φυσικό καταφύγιο για μεγάλα σαρκοφάγα, όπως αρκούδες, αετοί και λύκοι, τα οποία κάποτε περιφερόντουσαν ελεύθερα στα δασικά τοπία της Ευρώπης.

Τυπικά παραδείγματα αρχαίων φυσικών δασών συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα δυτικά δάση τσίγκα της Φινλανδίας και της Σουηδίας, τα παρθένα δάση οξιές και αριάς της κεντρικής Ευρώπης, και τα πορτογαλικά μεσογειακά δάση αρκεύθων.

Δυστυχώς, λίγα από αυτά τα παρθένα δάση έχουν επιζήσει μέχρι τον 21^ο αιώνα. Ότι απομένει είναι γενικώς πολύ περιορισμένο σε εξάπλωση και άκρως κατακερματισμένο, λόγος για τον οποίο έχουν συμπεριληφθεί στην Οδηγία των Οικοτόπων.

Η διαχείριση των δασών στο Natura 2000

Το Natura 2000 συμπεριλαμβάνει τόσο φυσικά δάση όσο και διαχειριζόμενα ημιφυσικά δάση.

Όπως και στην περίπτωση της γεωργίας, ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής στο Natura 2000 δε σημαίνει ότι όλα τα δάση πρέπει να αποκλειστούν συστηματικά από την εμπορική παραγωγή. Οι υπάρχουσες διαχειριστικές πρακτικές θα πρέπει εν τούτοις να λαμβάνουν υπόψη τις υπάρχουσες οικολογικές αξίες, και συγκεκριμένα όσον αφορά τα είδη και τους οικοτόπους για τους οποίους έχει χαρακτηριστεί η περιοχή.

Οι προσαρμογές μπορεί να είναι σχετικά απλές, όπως η εγκατάλειψη νεκρών ξύλων στο έδαφος ή η προστασία κάποιων δένδρων που φιλοξενούν φωλιές σπάνιων πουλιών, ή μπορεί να είναι πιο πολύπλοκες, όπως η εισαγωγή επιλεκτικής υλοτομίας εκ περιτροπής σε μακρά χρονικά διαστήματα ή η αφαίρεση εξωτικών ειδών και η φύτευση ιθαγενών φυλλοβόλων δένδρων στη θέση τους.

Πολλά εξαρτώνται από τις τοπικές συνθήκες του δάσους, καθώς και των ειδών και οικοτόπων που απαντώνται. Πάλι, οι αποφάσεις για τη μακροπρόθεσμη διαχείριση είναι καλύτερα να λαμβάνονται ανά περίπτωση, σε στενή διαβούλευση με τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς και τους εμπλεκόμενους γαιοκτήμονες.

Για να βοηθήσει αυτή τη διαδικασία, η Ε.Ε. διαθέτει χρηματοδότηση κάτω από τον καινούργιο Κανονισμό Αγροτικής Ανάπτυξης (2007-2013) για ιδιωτικά δάση μέσα στο Natura 2000. Καινούργια μέτρα για τα δάση και το περιβάλλον έχουν επίσης εισαχθεί. Παρόμοια με τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, παρέχουν συμπληρωματική οικονομική υποστήριξη για εθελοντικές δασοκομικές πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον.

Συμβόλαιο δασικής διαχείρισης στη Γαλλία

Η Γαλλία φιλοξενεί το ήμισυ των οικοτόπων που συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας των Οικοτόπων. Συνεπώς, πάνω από το 40% των περιοχών Natura 2000 που έχουν προταθεί για τη Γαλλία έχουν ένα δασικό στοιχείο. Η πλειοψηφία τους είναι ιδιωτικές περιοχές που ανήκουν όχι σε μεγάλες εταιρείες ξυλείας αλλά σε μικρούς γαιοκτήμονες με μέση έκταση 4 εκταρίων.

Δεδομένης αυτής της κατάστασης και για να υποστηριχθεί η εφαρμογή του Natura 2000, η Γαλλία έχει επιλέξει ένα νομικό μηχανισμό ο οποίος βασίζεται στην εθελοντική συνεργασία σε τοπικό επίπεδο. Έτσι, για κάθε περιοχή Natura 2000 σχεδιάζονται κάτω από την επίβλεψη της τοπικής αρχής διαχειριστικές οδηγίες για να καθοριστούν οι ειδικές ανάγκες προστασίας της περιοχής και τα πρακτικά μέτρα (συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών πόρων) που απαιτούνται.

Οι συστάσεις που προκύπτουν συζητούνται έπειτα σε μία επίσημη Οργανωτική Επιτροπή η οποία εμπλέκει τις τοπικές ενδιαφερόμενες ομάδες, και κατόπιν υιοθετούνται με ένα τοπικό Διάταγμα. Για αυτή τη διαδικασία, η τοπική αρχή και οι ενδιαφερόμενοι φορείς λαμβάνουν τη βοήθεια ενός εκτενούς οδηγού για δασικά ενδιατήματα ο οποίος έχει παραχθεί από το γαλλικό Υπουργείο Περιβάλλοντος. Το εν λόγω Υπουργείο παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες όσον αφορά το ενδιαφέρον της προστασίας κάθε δασικού οικοτόπου και των ειδών που συσχετίζονται με τον καθένα απ' αυτούς, καθώς και τις παραγωγικές δυνατότητες και οικονομικές χρήσεις.

Μόλις ολοκληρωθούν οι διαχειριστικές οδηγίες και ανάλογα με το είδος συμπληρωματικής διαχείρισης που χρειάζεται, η τοπική αρχή μπορεί να εκδώσει συμβάσεις δημόσιων υπηρεσιών, οι οποίες ονομάζονται «συμβάσεις Natura 2000», για να αμείψει τοπικούς φορείς για «υπηρεσίες προς την κοινότητα». Η σύμβαση καθορίζει τα έργα που πρέπει να γίνουν κατά τη διάρκεια τουλάχιστον πέντε ετών για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση των ειδών και δασικών οικοτόπων που αποτελούν διαχειριστικό στόχο, καθώς και τον τρόπο πληρωμής – είτε αυτός είναι επιδοτήσεις ή ετήσιες βοήθειες ανά εκτάριο.

Αυτές οι συμβάσεις χρηματοδοτούνται εν μέρει από την Ε.Ε. μέσω του καινούργιου Κανονισμού Αγροτικής Ανάπτυξης. Έτσι, σημαντικοί οικονομικοί πόροι μπορούν να αντληθούν για να επιτρέψουν στις τοπικές ενδιαφερόμενες ομάδες να διαχειριστούν ενεργά δασικές περιοχές οι οποίες ειδικά μπορεί να είχαν εγκαταλειφθεί ή υλοτομηθεί.

Η διαχείριση δασών στη Γερμανία και η παράλληλη προστασία του Αγριόκουρκου

Το Μαύρο Δάσος στη νότια Γερμανία είναι το τελευταίο εναπομείναν καταφύγιο του Αγριόκουρκου στην κεντρική Ευρώπη. Τη δεκαετία του 1990, τέθηκαν εκτός παραγωγής 80 χλμ² ενός πρώην δάσους υψηλής εμπορικής παραγωγικότητας ώστε να μπορέσει να επανέλθει σε μία πιο φυσική κατάσταση. Αυτά όμως δεν ήταν καλά νέα για τον Αγριόκουρκο. Χωρίς διαχείριση, το δάσος έγινε υπερβολικά γηραιό, ομοιόμορφο και πυκνό για πολλά δασικά είδη και δεν παρείχε πια το πολύπλοκο μωσαϊκό οικοτόπων που χρειάζεται ο αγριόκουρκος για την επιβίωσή του.

Το Περιφερειακό Δασικό Ινστιτούτο αποφάσισε λοιπόν να επανεισάγει ενεργή διαχείριση στην περιοχή, ανάλογα με τις ανάγκες διατήρησης του είδους. Κατέληξε ότι δε χρειαζόταν να είναι όλο το δάσος βέλτιστος οικότοπος για το είδος – ένα 30-45%, το οποίο θα μετακινείται προοδευτικά με το χρόνο κατά μήκος της περιοχής, θα ήταν αρκετό. Οι ειδικές διαχειριστικές οδηγίες που χρειαζόντουσαν για να επιτευχθεί αυτό συζητήθηκαν με τους τοπικούς δασολόγους, με τους οποίους υπογράφηκαν έπειτα συμβάσεις για την υλοποίηση των μέτρων.

Η δυναμική προσέγγιση δασικής διαχείρισης εκτιμήθηκε πολύ από τους τοπικούς δασικούς γαιοκτήμονες. Μπορούσαν ξανά να αναλάβουν τις εμπορικές επιχειρήσεις τους στην περιοχή ενώ τα περισσότερα μέτρα διατήρησης της φύσης θα μπορούσαν να γίνουν παράλληλα με τις κανονικές δασικές διαχειριστικές πρακτικές. Το ενδιαφέρον των γαιοκτημόνων ήταν τόσο, που μερικά χρόνια μετά έδωσαν την πλήρη υποστήριξή τους σε μία πρόταση για την επέκταση της δασικής περιοχής στο Natura 2000 έτσι ώστε να συμπεριλάβει έναν ολόκληρο μετα-πληθυσμό αγριόκουρκου.

Το δίκτυο Natura 2000
προσφέρει στους
ανθρώπους μία μοναδική
ευκαιρία να ανακαλύψουν
και να απολαύσουν την
πλούσια φυσική κληρονομιά
της Ευρώπης

Ψυχαγωγικές δραστηριότητες μέσα

Αναψυχή στη φύση

Οι άνθρωποι πηγαίνουν προς αναζήτηση της φύσης για πολλούς διαφορετικούς λόγους. Πολλοί αναζητούν τη χαλάρωση στην ηρεμία και ησυχία ενός όμορφου περιβάλλοντος, κάποιοι θέλουν να εξερευνήσουν καινούργιες περιοχές, ενώ άλλοι ενδιαφέρονται για δραστηριότητες στη φύση, όπως το κολύμπι, η πεζοπορία, η ποδηλασία, το ψάρεμα, ή το κυνήγι, κλπ.

Όποιο και να είναι το κίνητρό τους, το Natura 2000 προσφέρει στους ανθρώπους μία μοναδική ευκαιρία να ανακαλύψουν και να απολαύσουν την πλούσια φυσική κληρονομιά της Ευρώπης.

Οι περισσότερες ψυχαγωγικές δραστηριότητες μπορούν να είναι συμβατές με τις διατάξεις των Οδηγιών για τους Οικοτόπους και τα Πτηνά, εφόσον όμως δεν έχουν αρνητικό αντίκτυπο στους οικοτόπους και τα είδη.

Το κλειδί βρίσκεται συνήθως στην ευαίσθητη οργάνωση και στην ορθολογική χρήση των πόρων ώστε να εξασφαλιστεί ότι δε θα οδηγήσουν στην καταστροφή του αντικειμένου πάνω στο οποίο βασίζονται.

Το κυνήγι είναι ένα τυπικό παράδειγμα. Η Οδηγία για τα Πτηνά και τους Οικοτόπους αναγνωρίζουν τη νομιμότητα του κυνηγιού σε μία μορφή αειφόρου χρήσης και δεν απαγορεύουν εκ των προτέρων την εξάσκηση του μέσα σε περιοχές Natura 2000.

Αντ' αυτού, οι Οδηγίες θέτουν ένα πλαίσιο για τον έλεγχο των κυνηγετικών δραστηριοτήτων έτσι ώστε να διασφαλίσουν ότι υπάρχει μία ισορροπία μεταξύ του κυνηγιού και των μακροπρόθεσμων συμφερόντων για τη διατήρηση υγιών και βιώσιμων πληθυσμών των θηραμάτων.

Ερμηνευτικός οδηγός της Επιτροπής για το κυνήγι

Για να διευκολύνει την κατανόηση της Οδηγίας των Πτηνών όσον αφορά την εξάσκηση του κυνηγιού άγριων πουλιών στην Ευρώπη, η Επιτροπή έχει εκδώσει έναν ερμηνευτικό οδηγό πάνω σε αυτό το θέμα. Αυτός ο οδηγός έχει ως στόχο την παροχή καλύτερων επεξηγήσεων των υποχρεώσεων της Οδηγίας των Πτηνών σχετικά με το κυνήγι, μέσα στο υπάρχον νομικό και νομολογιακό πλαίσιο. Βασίζεται κυρίως σε επιστημονικές αρχές και δεδομένα. Εξετάζει, συγκεκριμένα, το χρονικό προσδιορισμό του ψυχαγωγικού κυνηγιού βάσει της Οδηγίας των Πτηνών και προσδιορίζει τις δυνατότητες και τους περιορισμούς για ευελιξία στη ρύθμιση των κυνηγετικών περιόδων. Το έγγραφο αυτό ετοιμάστηκε σε στενή συνεργασία με κυνηγετικές ομάδες καθώς και με ομάδες προστασίας της φύσης, οι οποίες έχουν υπογράψει έκτοτε μία Συμφωνία για την Αειφόρο Θήρα έτσι ώστε να συνεχίσουν το διάλογο πάνω στις αειφόρες κυνηγετικές πρακτικές.

στο Natura 2000

Τουρισμός

Ο τουρισμός είναι ο πιο γοργά αναπτυσσόμενος οικονομικός τομέας στην Ευρώπη. Καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι δουλεύουν λιγότερες ώρες και κάνουν συντομότερες αλλά συχνότερες διακοπές, υπάρχει μία αυξανόμενη διάθεση για εξειδικευμένες μορφές τουρισμού, όπως η πεζοπορία στη φύση ή η παρατήρηση των άγριων ζώων. Αυτές οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού αυξάνονται σχεδόν τρεις φορές πιο γρήγορα από τις κλασικές αγορές τουρισμού.

Επειδή το δίκτυο Natura 2000 προστατεύει πολλές από τις καλύτερες περιοχές της Ευρώπης για τη φύση και τη βιοποικιλότητα, μπορεί να δράσει σα μαγνήτης για τέτοιου είδους επισκέπτες, προσφέροντάς τους ευκαιρίες για να δοκιμάσουν τη φύση από πρώτο χέρι, παρακολουθώντας την άγρια ζωή, κάνοντας ορειβασία, εξερευνώντας, κάνοντας καγιάκ, κλπ. Αυτό, στη συνέχεια, μπορεί να βοηθήσει στο να προσδοθεί ποικιλία στην τοπική οικονομία και να τονώσει εσωτερικές επενδύσεις σε τοπικές επιχειρήσεις και πρωτοβουλίες που σχετίζονται με το τουρισμό.

Όμως, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι αυτό το είδος τουρισμού αναπτύσσεται με τρόπο ο οποίος δεν προκαλεί ζημιές στις οικολογικές αξίες των εν λόγω περιοχών. Αυτό είναι ευκολότερο να επιτευχθεί όταν υπάρχει έννομο συμφέρον για τη διατήρηση του φυσικού πόρου. Αντιθέτως, πολλά έργα αναζωογονίας τουρισμού τείνουν να είναι άκρω ανταγωνιστικά με τη φύση, κυρίως κατά μήκος της ακτής και στα βουνά.

Επειδή ο τουρισμός είναι μία τόσο ανταγωνιστική βιομηχανία, ο προσεκτικός σχεδιασμός είναι κεντρικός για την επιτυχία οποιασδήποτε πρωτοβουλίας. Αυτό βοηθάει όχι μόνο στο να εξασφαλιστεί ότι οι πολύτιμοι φυσικοί πόροι χρησιμοποιούνται με αειφόρο τρόπο, αλλά ενθαρρύνει επίσης μία καλύτερη ενσωμάτωση των τουριστικών δραστηριοτήτων με άλλες δραστηριότητες στην ύπαιθρο.

Υπάρχει ένα αυξανόμενο σώμα εμπειριών όσον αφορά την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων γύρω από το δίκτυο Natura 2000. Παραδείγματος χάρη, εταιρείες παροχής αγροτουριστικών υπηρεσιών σε 2 πιλοτικές περιοχές στη Λάτβια και στην Ανδαλουσία έχουν δημιουργήσει μία σειρά 40 καινούργιων προϊόντων που βασίζονται στο Natura 2000. Οι εμπειρίες τους είναι καταγεγραμμένες σε μία σειρά οδηγιών καλών πρακτικών. Λεπτομέρειες είναι διαθέσιμες στο www.natura2000tourism.eu

Κανάριοι Νήσοι: ένας παράδεισος για φυσιολάτρες τουρίστες

Πάνω από 11 εκατομμύρια τουρίστες επισκέπτονται τις Κανάριους νήσους κάθε έτος. Αν και οι περισσότεροι έρχονται για τον ήλιο, σημειώνεται μία σταθερή αύξηση στον τουρισμό για την φύση, ο οποίος βασίζεται σε μία φιλικότερη προς το περιβάλλον και ποιοτική εμπειρία διακοπών. Και υπάρχουν πάρα πολλά για να δει κανείς! Οι Κανάριοι νήσοι είναι ένας από τους σημαντικότερους τόπους για τη φυτική βιοποικιλότητα ανά τον κόσμο («hotspot βιοποικιλότητας»), και οι θάλασσες αφθονούν από δελφίνια και χελώνες, ενώ η εντυπωσιακή ενδοχώρα κρύβει πολλά και ασυνήθιστα είδη.

Συνεπώς, πάνω από το 30% των νησιών έχει συμπεριληφθεί στο Natura 2000. Αυτή η διεθνής αναγνώριση έχει συμβάλει στο να τονώσει περαιτέρω τις επιχειρήσεις φυσιολατρικού τουρισμού. Έχει επίσης δημιουργήσει κάποιες ενδιαφέρουσες συνεργασίες όπου τα έσοδα από τον τουρισμό βοηθούν την προώθηση των εργασιών προστασίας σπάνιων ειδών όπως τη γιγαντιαία σαύρα του Hierro, η οποία είναι το μεγαλύτερο ερπετό της Ευρώπης. Δεν είναι λοιπόν θαύμα το ότι αποτελεί τώρα τη μασκότ του νησιού.

Τουρισμός σε περιοχές Natura 2000 στη Lapland

Η Lapland καλύπτει απέραντες εκτάσεις δασών και τελμάτων εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς. Όταν μία περιοχή 300 χλμ² χαρακτηρίστηκε ως Natura 2000, οι τοπικές κοινότητες ήταν αρχικά αντίθετες, φοβούμενες ότι αυτό θα έθετε σε παύση την εκκολλητόμενη αγορά τουρισμού. Η διαχειριστική αρχή της προστατευόμενης περιοχής τις διαβεβαίωσε ότι, αντιθέτως, θα βοηθούσε να ελκύσει νέες θέσεις εργασίας και ευκαιρίες για καινούργιες επιχειρήσεις. Η εν λόγω αρχή δημιούργησε μία σειρά προσεκτικά σχεδιασμένων μονοπατιών στη φύση, τα οποία κατευθύνουν τους επισκέπτες μακριά από τις ευαίσθητες περιοχές παρέχοντας όμως μία πολύ ευχάριστη εμπειρία.

Τα μονοπάτια έγιναν τόσο δημοφιλή που μπήκαν στις πρώτες σελίδες των ειδήσεων. Οι τοπικές επιχειρήσεις έχουν έκτοτε δει σταθερή αύξηση στους επισκέπτες και πολλές τώρα θεωρούν το Natura 2000 σαν ένα δυναμικό σύμμαχο παρά σαν ένα εμπόδιο.

Καινούργιες δραστηριότητες ή αναπτυξιακά έργα που επηρεάζουν περιοχές Natura 2000 δεν αποκλείονται αυτομάτως. Αντ' αυτού, οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται ακολουθώντας τη σταδιακή διαδικασία που προβλέπεται στην Οδηγία των Οικοτόπων

Η αξιολόγηση καινούργιων αναπτύξεων

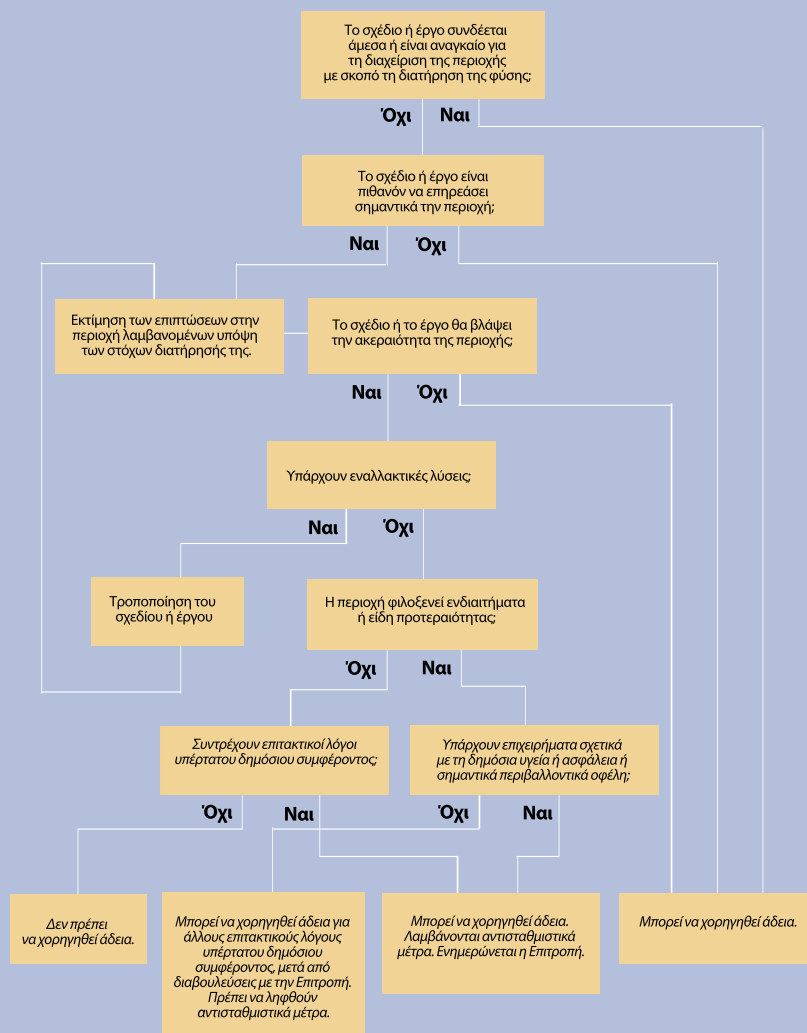
Καινούργια αναπτυξιακά έργα και το Natura 2000

Κατά καιρούς προτείνονται καινούργια αναπτυξιακά σχέδια και έργα τα οποία μπορεί να έχουν αντίκτυπο σε περιοχές του δικτύου Natura 2000. Μπορεί, παραδείγματος χάρι, να αφορούν την κατασκευή ενός καινούργιου δρόμου, ένα τουριστικό σύμπλεγμα, ή το άνοιγμα ενός καινούργιου λατομείου.

Μπορεί επίσης να αφορούν μεγάλες αλλαγές σε τωρινές χρήσεις γης μέσα ή πλησίον μιας περιοχής Natura 2000 – όπως παραδείγματος χάρι, μεγάλα έργα αναδάσωσης ή άρδευσης.

Καμία από αυτές τις δραστηριότητες δεν απαγορεύεται εκ των προτέρων βάσει των οδηγιών της Ε. Ε. Αντ' αυτού, υποβάλλονται σε μία σχολαστική εξεταστική διαδικασία έτσι ώστε να προσδιοριστεί αν το σχέδιο ή το έργο μπορεί να εγκριθεί για να προχωρήσει ή όχι.

Εξέταση σχεδίων και έργων που επηρεάζουν περιοχές Natura 2000

Μία σταδιακή διαδικασία

Το Άρθρο 6 της Οδηγίας των Οικοτόπων καθορίζει αυτήν τη σταδιακή διαδικασία.

Ο όρος «έργο» αφορά τόσο κατασκευαστικά έργα και άλλες παρεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον. Ο όρος «σχέδιο» συμπεριλαμβάνει σχέδια χρήσης γης και τομεακά σχέδια ή προγράμματα που είναι δεσμευτικά από νομική άποψη, αλλά αποκλείει γενικές στρατηγικές δηλώσεις.

➤ **Στάδιο ένα:** Το πρώτο στάδιο είναι να καθοριστεί εάν το σχέδιο ή το έργο είναι πιθανόν να έχει μία σημαντική επίπτωση στην περιοχή. Αν αποφανθεί ότι η επίπτωση δεν είναι πιθανόν να είναι σημαντική, τότε το έργο μπορεί να εγκριθεί αμέσως.

➤ **Στάδιο δύο:** Αν όμως το σχέδιο ή το έργο είναι πιθανόν να έχει σημαντική επίπτωση στην περιοχή, τότε ο ενδιαφερόμενος καλείται να ανασυντάξει το έργο ή να αφαιρέσει την πιθανότητα αυτών των επιπτώσεων, ή να λάβει υπόψη εναλλακτικές λύσεις (παραδείγματος χάρι, να αλλάξει τη διαδρομή ενός προτεινόμενου δρόμου) οι οποίες δε θα έχουν αρνητική επίδραση στην περιοχή.

➤ **Στάδιο τρία:** Εάν δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις, αλλά το σχέδιο ή το έργο θεωρείται ότι είναι απολύτως επιτακτικό, δηλαδή ότι είναι υπέρτατου δημόσιου συμφέροντος, τότε μπορεί επίσης να προχωρήσει με την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα τα οποία εγγυούνται ότι θα διατηρηθεί η συνολική συνοχή του δικτύου Natura 2000.

ξιακών έργων

Υπάρχει μία συμπληρωματική δικλείδα ασφαλείας για σχέδια ή έργα τα οποία είναι πιθανό να έχουν επιπτώσεις σε μία περιοχή η οποία φιλοξενεί οικοτόπους ή είδη προτεραιότητας, δηλαδή αυτά που ιδιαιτέρως απειλούμενα ή ευάλωτα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το έργο μπορεί να προχωρήσει μόνο εάν είναι αναγκαίο για λόγους δημόσιας υγείας ή δημόσιας ασφάλειας ή εάν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη παρουσιάσουν στην Επιτροπή εξέχοντα επιχειρήματα σχετικά με το υπέρτατο δημόσιο συμφέρον του.

Αυτό πρέπει επίσης να συνοδεύεται από ένα επαρκές αντισταθμιστικό σχέδιο το οποίο αποζημιώνει για τις ζημιές ή απώλειες οι οποίες προκλήθηκαν στους οικοτόπους και στα είδη της Ε.Ε. που επηρεάστηκαν.

Οι αποφάσεις σχετικά με τα τρία στάδια λαμβάνονται από τις εθνικές αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών. Η Επιτροπή παρεμβαίνει σε αυτές τις αποφάσεις μόνο εάν υπάρχει επίσημη καταγγελία κατά της απόφασης που έχει ληφθεί από το κράτος μέλος ή εάν η αναπτυξιακή πρόταση είναι πιθανό να έχει επιπτώσεις σε είδη ή οικοτόπους προτεραιότητας.

Η Επιτροπή πρέπει όμως να ενημερωθεί σχετικά με οποιαδήποτε προτεινόμενα αντισταθμιστικά μέτρα για σχέδια ή έργα που εγκρίνονται στο τρίτο στάδιο, έτσι ώστε να μπορεί να ελέγξει ότι δεν υπάρχουν επιπτώσεις στη συνοχή του δικτύου Natura 2000.

Ερμηνευτικός οδηγός της Επιτροπής

Για να διευκολύνει την κατανόηση αυτών των διατάξεων, η Επιτροπή έχει εκδώσει έναν ερμηνευτικό οδηγό που παρέχει μία μη υποχρεωτική μεθοδολογική βοήθεια ως προς την υλοποίηση των αξιολογήσεων που απαιτούνται βάσει του Άρθρου 6(3) και 6(4) της Οδηγίας των Οικοτόπων.

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm

Επέκταση του λιμανιού της Χάβρης

Το δέλτα του Σηκουάνα στη Γαλλία είναι μία σημαντικότερη περιοχή Natura 2000 που καλύπτει περίπου 188 χλμ². Πλησίον της βρίσκεται το λιμάνι της Χάβρης, το οποίο είναι το λιμάνι με την εντονότερη κίνηση κοντέινερ στη Γαλλία και ένα μείζον κομβικό σημείο για το παγκόσμιο εμπόριο.

Για να αντεπεξέλθει στο συνεχώς αυξανόμενο όγκο ναυτιλίας, η πρώτη φάση μίας τεράστιας επέκτασης του λιμανιού μόλις έχει ολοκληρωθεί. Αλλά πριν μπορέσει να προχωρήσει το έργο, έπρεπε προηγουμένως να υποστεί μία κατάλληλη αξιολόγηση βάσει του Άρθρου 6 της Οδηγίας των Οικοτόπων. Ήταν ξεκάθαρο ότι μία τόσο τεράστια επέκταση του λιμανιού θα είχε δραματική επίπτωση στο περιβάλλον. Όμως η αξιολόγηση βάσει του Άρθρου 6 αναγνώριζε ότι το έργο ήταν «υπέρτατο δημοσίου συμφέροντος».

Για να μειώσουν την οικολογική καταστροφή του έργου επέκτασης και να προσδιορίσουν ένα κατάλληλο πακέτο αντισταθμιστικών μέτρων αποδεκτό απ' όλους, οι λιμενικές αρχές αποφάσισαν έγκαιρα να διαβουλευτούν με όλους τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς έτσι ώστε, βήμα προς βήμα, να μπορέσουν να καταλήξουν τι ήταν σημαντικό στο δέλτα. Σε ένα διάστημα μόλις τεσσάρων μηνών το λιμάνι οργάνωσε πάνω από σαράντα δημόσιες συναντήσεις και μία αποτελεσματική σχέση εργασίας δημιουργήθηκε με τους περιβαλλοντολόγους.

Το τελικό αποτέλεσμα ήταν ένα πακέτο €46 εκατομμυρίων (λιγότερο από 1% του συνολικού κόστους του αναπτυξιακού έργου) με περιβαλλοντικά μέτρα προς υλοποίηση πριν το ξεκίνημα των έργων επέκτασης του λιμανιού. Αυτά συμπεριλάμβαναν:

- Κατασκευή ενός μικρού νησιού σαν καινούργια θέση ξεκούρασης για θαλασσοπούλια στο νότιο μέρος του δέλτα.
- Δημιουργία μίας δεύτερης θέσης ξεκούρασης για τα πουλιά στις αμμοθίνες της ακτής για να αντικαταστήσει μία περιοχή που καταλήφθηκε από το νέο λιμάνι.
- Αποκατάσταση λασπωδών επιπέδων εκτάσεων του δέλτα του Σηκουάνα ανάντη του λιμανιού, η οποία συμπεριλάμβανε ένα πολύπλοκο τεχνικό σχέδιο που τροποποίησε τα επίπεδα του ποταμού και τα ρεύματα ώστε να διατηρήσει τη ροή του νερού πάνω στη λάσπη.

Η επέκταση του λιμανιού της Χάβρης επιδεικνύει ότι η οικονομική ανάπτυξη μπορεί να συμβαδίσει με το Natura 2000 με την προϋπόθεση ότι τηρούνται απολύτως οι διατάξεις του Άρθρου 6, και ότι ξεκινά νωρίς ο διάλογος με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς έτσι ώστε να μπορέσουν να εμπλακούν στη διαδικασία των αποφάσεων και στην επιλογή κατάλληλων και εναλλακτικών λύσεων.

Η εφαρμογή του δικτύου
Natura 2000 βασίζεται σε
μία σωστή κατανόηση των
Οδηγιών για τους Οικοτόπους
και για τα Πτηνά

Natura 2000: καταρρίπτοντας τους

Οι δημόσιες διαβουλεύσεις είναι ζωτικό μέρος της διαδικασίας του Natura 2000. Για να πετύχουν αυτές οι συζητήσεις το στόχο τους, είναι ζωτικό να λαμβάνουν χώρα σε μία ατμόσφαιρα αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης. Όμως, ένα πλήθος παρανοήσεων έχει δημιουργηθεί σταδιακά σχετικά με την εφαρμογή των Οδηγιών της Ε.Ε. για τη φύση. Αυτές οι παρανοήσεις όχι μόνο περιπλέκουν το θέμα, αλλά δημιουργούν επίσης αδικαιολόγητες ανησυχίες.

Παρακάτω απαντιούνται κάποιες από τις πιο συχνές ανησυχίες. Ελπίζεται ότι θα αμβλύνουν κάποιους φόβους και θα προωθήσουν μία καλύτερη κατανόηση των απώτερων στόχων του Natura 2000.

- **«Η Οδηγία των Οικοτόπων εξυφάνθηκε στα μυστικά από τεχνοκράτες των Βρυξελλών»**

Το Natura 2000 είναι μία άμεση απάντηση στις έγνοιες του κοινού για τη ραγδαία απώλεια της βιοποικιλότητας. Σύμφωνα με μία πρόσφατη δημοσκόπηση του Ευρωβαρομέτρου, το 43% των Ευρωπαίων θεώρησαν ότι η απώλεια της βιοποικιλότητας είναι ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα.

Σαν απάντηση σε αυτές τις ανησυχίες, οι Υπουργοί Περιβάλλοντος των κρατών μελών υιοθέτησαν ομόφωνα την Οδηγία των Οικοτόπων το 1992, μετά από πέντε χρόνια διαβουλεύσεων στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, πολλοί ενδιαφερόμενοι φορείς κοινοποίησαν τη θέση τους τόσο στα κράτη μέλη όσο και στην Επιτροπή, και οι παρατηρήσεις τους λήφθηκαν υπόψη.

- **«Όλες οι περιοχές 2000 θα γίνουν αυστηρώς προστατευόμενες περιοχές»**

Εάν μία περιοχή είναι στο δίκτυο Natura 2000, αυτό είναι χάρη στην Ευρωπαϊκή σημασία των ειδών ή των οικοτόπων που περιλαμβάνονται στην Οδηγία των Πτηνών ή των Οικοτόπων. Σε πολλές περιπτώσεις τα είδη αυτά ή οι οικοτόποι είναι ήδη σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης χάρη στις ανθρώπινες

δραστηριότητες. Το μόνο που χρειάζεται είναι να διατηρηθούν οι εν λόγω δραστηριότητες.

Ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής σαν Natura 2000 δε σημαίνει λοιπόν εκ των προτέρων ότι οι υπάρχουσες δραστηριότητες μέσα στην εν λόγω περιοχή θα πρέπει να αλλάξουν ή να σταματήσουν. Οι δραστηριότητες όμως πρέπει να λάβουν υπόψη τα σπάνια είδη και τους σπάνιους οικοτόπους που απαντώνται για να εξασφαλίσουν την ικανοποιητική κατάσταση διατήρησής τους.

- **«Θα πρέπει να σταματήσουμε όλες τις δραστηριότητές μας μέσα σε μία περιοχή για χάρη της προστασίας της φύσης»**

Θα υπάρξουν φυσικά περιπτώσεις όπου θα παρθούν αποφάσεις για τον περιορισμό ή την άρση κάποιων δραστηριοτήτων οι οποίες αποτελούν σημαντική απειλή στα είδη ή στους οικοτόπους για τους οποίους έχει χαρακτηριστεί μια περιοχή ως Natura 2000. Αλλά αυτές οι αποφάσεις πρέπει να ληφθούν ανά περίπτωση, και δεν ισχύουν για όλες τις περιπτώσεις.

Η διατήρηση των ειδών ή των οικοτόπων σε καλή κατάσταση δεν είναι υποχρεωτικά ασυμβίβαστη με τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Μάλιστα, η επιβίωση πολλών από τις φυσικές περιοχές εξαρτάται κατά πολύ από κάποιες ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. γεωργία).

Κάποιες από αυτές τις περιοχές διαχειρίζονται ήδη στο πνεύμα του Natura 2000. Η συμπερίληψή τους στο δίκτυο Natura 2000 θα βοηθήσει στο να διασφαλιστεί αυτού του είδους η διαχείριση και στο μέλλον.

Και μόνο το μέγεθος του δικτύου σημαίνει ότι μπορεί να γίνει ένας ισχυρός σύμμαχος ικανός να προσελκύσει επενδύσεις οι οποίες θα βοηθήσουν να διατηρηθούν οι υπάρχουσες πρακτικές χρήσεις γης ή να

μύθους

ενθαρρύνουν καινούργιες. Πολλά μέτρα του Κανονισμού Αγροτικής Ανάπτυξης είναι ειδικά προσαρμοσμένα στις περιοχές Natura 2000, ως αναγνώριση του σημαντικού τους ρόλου στη διατήρηση ενός δυναμικού αγροτικού περιβάλλοντος.

- **«Οι Βρυξέλλες θα μας υπαγορεύσουν τι μπορεί ή τι δε μπορεί να γίνει σε κάθε περιοχή»**

Η Οδηγία των Οικοτόπων και το δίκτυο Natura 2000 βασίζονται στην αρχή της αποκεντρωμένης διοίκησης. Εξαρτάται από τα κράτη μέλη να αποφασίσουν ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να διατηρηθούν οι περιοχές που έχουν αναγνωριστεί ως περιοχές Κοινοτικής σημασίας.

Αν και δεν είναι υποχρεωτικά, τα διαχειριστικά σχέδια αναγνωρίζονται από την Οδηγία σαν ένα χρήσιμο εργαλείο για τον προσδιορισμό των αναγκών για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση μιας περιοχής σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης.

Αυτά τα σχέδια αφορούν κάθε μια περιοχή και παρέχουν ένα μέσο για τις διαβουλεύσεις με τις τοπικές ενδιαφερόμενες ομάδες, εξασφαλίζοντας έτσι ότι το μέλλον μιας περιοχής Natura 2000 μπορεί να αποφασιστεί με αμοιβαίο τρόπο και κάτω από ένα πνεύμα συνεργασίας και κοινής διαχείρισης. Τα διαχειριστικά σχέδια βοηθούν συχνά τις διάφορες ενδιαφερόμενες ομάδες να βρουν κοινά σημεία μεταξύ τους.

- **«Όταν μια περιοχή συμπεριληφθεί στο Natura 2000, γίνεται απρόσιτη σε μελλοντικά αναπτυξιακά έργα»**

Η Οδηγία δεν εμποδίζει εκ των προτέρων να λάβουν χώρα καινούργιες δραστηριότητες ή αναπτυξιακά έργα μέσα σε μία περιοχή Natura 2000. Το άρθρο 6 απαιτεί όμως ότι καινούργια σχέδια ή έργα τα οποία είναι πιθανό να έχουν σημαντική επίπτωση πρέπει να υποβληθούν σε μία κατάλληλη αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν να υλοποιηθούν.

Εάν φανεί ότι μια προτεινόμενη δραστηριότητα είναι πιθανό να δημιουργήσει σημαντική καταστροφή σε μια περιοχή και αν όλες οι εναλλακτικές λύσεις έχουν εξαντληθεί, μπορεί παρόλα αυτά να προχωρήσει άλλα μόνο εάν είναι υπέρτατο δημοσίου συμφέροντος και εάν έχουν ληφθεί αλλού μέτρα για να αντισταθμίσουν την απώλεια των ειδών ή των οικοτόπων που έχουν υποστεί τη ζημιά.

- **«Εναπόκειται στους κατοίκους των περιοχών Natura 2000 να επωμιστούν το κόστος της προστασίας τους»**

Είναι καθήκον των κρατών μελών και της Επιτροπής να διασφαλίσουν ότι το κόστος του Natura 2000 επωμίζεται από όλους. Γι' αυτό το λόγο καλούνται τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν κατά την κατάθεση των εθνικών καταλόγων των περιοχών ποιο είναι το διαχειριστικό κόστος των περιοχών με είδη ή οικοτόπους προτεραιότητας και να κοινοποιήσουν αυτήν την αξιολόγηση στην Επιτροπή.

Αυτά μπορεί τότε να ληφθούν υπόψη για συγχρηματοδότηση από τα διάφορα Κοινοτικά προγράμματα. Τα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης είναι ιδιαίτερης σημασίας για τη χρηματοδότηση αγροτικών δραστηριοτήτων χαμηλής έντασης που είναι φιλικές προς το περιβάλλον. Το πρόγραμμα LIFE+ της Ε.Ε. διαθέτει περίπου €800 εκατομμύρια κατά την περίοδο 2007-2013 για έργα που αφορούν τη φύση και τη βιοποικιλότητα, και συμπεριλαμβάνει υποστήριξη για έργα καλύτερης πρακτικής ή έργα επίδειξης μέσα σε περιοχές Natura 2000.

Που να απευθυνθείτε για περαιτέρω πληροφορίες:

Για να βοηθήσει την εφαρμογή των Οδηγιών για τους Οικοτόπους και τα Πτηνά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει διάφορους ερμηνευτικούς οδηγούς και αναφορές καλών πρακτικών, πέρα από αυτά που ήδη αναφέρονται στην παρούσα έκδοση. Τα παρακάτω είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Φύσης & Βιοποικιλότητας:

- Ένας οδηγός και ένα εργαλείο πληροφορικής για τη χρηματοδότηση του Natura 2000
- Οδηγός για την εφαρμογή του Natura 2000 στο θαλάσσιο περιβάλλον
- Οδηγός για την εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας των Οικοτόπων για την προστασία των ειδών
- Οδηγός για τα Διαχειριστικά Σχέδια για τα επίπεδα των πληθυσμών των μεγάλων σαρκοφάγων
- Αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τις Οδηγίες των Οικοτόπων και των Πτηνών
- Παραδείγματα καλών πρακτικών για τη διαχείριση περιοχών Natura 2000
- Διαχειριστικά μοντέλα για οικοτόπους περιοχών Natura 2000

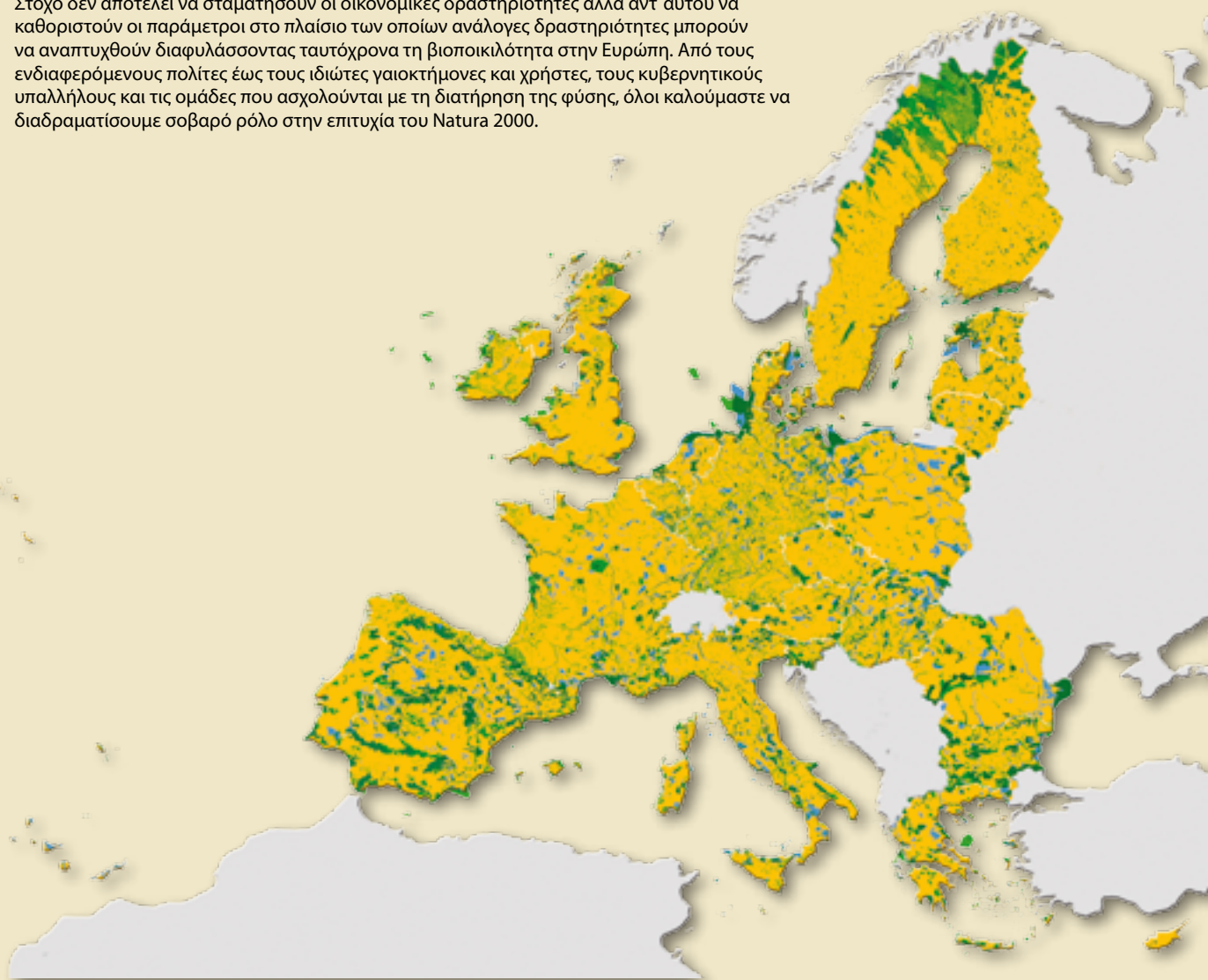
Υπάρχει επίσης και ένα τακτικό ενημερωτικό δελτίο για το Natura 2000 στο οποίο μπορείτε να γίνεται συνδρομητές. http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

Το Natura 2000 είναι η πλέον φιλόδοξη πρωτοβουλία που έχει παρθεί ποτέ για τη διατήρηση της πλούσιας βιοποικιλότητας της Ευρώπης. Επιτρέπει και στις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συνεργαστούν για την προστασία εκατοντάδων από τα πιο πολύτιμα είδη και οικοτόπους σε ολόκληρη την περιοχή εξάπλωσής τους ανά την Ευρώπη, ανεξαρτήτως εθνικών συνόρων.

Στην κάρδια του βρίσκεται η δημιουργία ενός οικολογικού δικτύου περιοχών που είναι γνωστό ως δίκτυο Natura 2000. Μέχρι σήμερα έχουν ήδη περιληφθεί σε αυτό περίπου 25.000 περιοχές. Όλες μαζί καλύπτουν σχεδόν το ένα πέμπτο της Ε.Ε., κάνοντάς το το μεγαλύτερο δίκτυο προστατευόμενων οικολογικών περιοχών ανά τον κόσμο.

Επειδή το Natura 2000 είναι συστατικό στοιχείο της υπαίθρου μας, είναι σημαντικό οι περιοχές του να εξακολουθήσουν να διαχειρίζονται με τρόπο που λαμβάνει υπόψη τα ευπαθή οικολογικά ενδιαφέροντα και είδη που απαντώνται σε αυτές.

Στόχο δεν αποτελεί να σταματήσουν οι οικονομικές δραστηριότητες αλλά αντ' αυτού να καθοριστούν οι παράμετροι στο πλαίσιο των οποίων ανάλογες δραστηριότητες μπορούν να αναπτυχθούν διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα τη βιοποικιλότητα στην Ευρώπη. Από τους ενδιαφερόμενους πολίτες έως τους ιδιώτες γαιοκτήμονες και χρήστες, τους κυβερνητικούς υπαλλήλους και τις ομάδες που ασχολούνται με τη διατήρηση της φύσης, όλοι καλούμαστε να διαδραματίσουμε σοβαρό ρόλο στην επιτυχία του Natura 2000.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Natura 2000 – Συνεργασία για την προστασία της φύσης

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2009 – 16pp – 21 x 29,7 εκ.

ISBN 978-92-79-11544-8

ISBN 978-92-79-11544-8

9 789279 115448